

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1–7.

Adam Mickiewicz

DZIADY CZĘŚĆ II (fragment)

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Teraz wy, pośrednie duchy,
Coście u tego padołu
Ciemnoty i zawieruchy
Żyliście z ludźmi pospołu;
Lecz, od ludzkiej wolne skazy,
Żyliście nie nam, nie światu,
Jako te cząbry i ślasy¹,
Ni z nich owocu, ni kwiatu.
Ani się ukarmi zwierzę,
Ani się człowiek ubierze;
Lecz w wonne skręcone wianki
Na ścianie wiszą wysoko. [...]
Was tym światłem i kadzidłem
Zapraszamy, zaklinamy. [...]

DZIEWCZYNA

Tu niegdyś w wiosny poranki
Najpiękniejsza z tego siola²,
Zosia, pasając baranki,
Skacze i śpiewa wesoła.

La la la la

Oleś za gołąbków parę
Chciał raz pocałować w usta;
Lecz i prośbę, i ofiarę
Wyśmiała dziewczyna pusta.

La la la la

Józio dał wstążkę pasterce,
Antoś oddał swoje serce;
Lecz i z Józia, i z Antosia
Śmieje się pierzchliwie Zosia.

La la la la

Tak, Zosią byłam, dziewczyną z tej wioski.
Imię moje u was głośnie,
Że chociaż piękna, nie chciałam zamęścia
I dziewiętnastą przeigrawszy wiosnę,
Umarłam, nie znając troski
Ani prawdziwego szczęścia.
Żyłam na świecie; lecz, ach! nie dla świata!
Myśl moja, nazbyt skrzydlata,
Nigdy na ziemskiej nie spoczęła błoni³.
Za lekkim zefirkiem⁴ goni,
Za muszką, za kraśnym⁵ wiankiem,
Za motylkiem, za barankiem;
Ale nigdy za kochankiem.

Pieśni i fletów słuchałam rada:
Często, kiedy sama pasę,
Do tych pasterzy goniłam stada,
Którzy mą wielbili krasę;
Lecz żadnego nie kochałam.
Za to po śmierci nie wiem, co się ze mną dzieje,
Nieznanym ogniem pałam;
Choć sobie igras do woli,
Latam, gdzie wietrzyk zawieje,
Nic mię nie smuci, nic mię nie boli,
Jakie chcę, wyrabiam cuda.
Przędę sobie z tęczy rąbki⁶,
Z przezroczystych lez poranku
Tworzę motylki, gołąbki.
Przecież nie wiem, skąd ta nuda:
Wyglądam kogoś za każdym szelestem,
Ach, i zawsze sama jestem!
Przykro mi, bez ustanku
Wiatr mną jak piórkiem pomiata.
Nie wiem, czy jestem z tego, czy z tamtego świata.
Gdzie się przybliżam, zaraz wiatr oddali,
Pędzi w górę, w dół, z ukosa:
Tak pośród pierzchliwej fali
Wieczną przelatując drogę,
Ani wzbić się pod niebiosa,
Ani ziemi dotknąć nie mogę. [...]

GUŚLARZ

Czego potrzebujesz, duszeczko,
Żeby się dostać do nieba? [...]

DZIEWCZYNA

Nic mnie, nic mnie nie potrzeba!
Niechaj podbiegną młodzieńce,
Niech mię pochwycą za ręce,
Niechaj przyciągną do ziemi,
Niech poigram chwilkę z nimi.
Bo słuchajcie i zważcie u siebie,
Że według bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

CHÓR

Bo słuchajmy i zważmy u siebie,
Że według bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

¹ Cząber, ślaz – rośliny ozdobne.

² Siolo – osada, wieś.

³ Błonie – duża przestrzeń, równina pokryta trawą.

⁴ Zefir – łagodny wietrzyk.

⁵ Kraśny – piękny, urodziwy.

⁶ Rąbki – chusty.

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących obrzędu dziadów. Wybierz F przy zdaniu fałszywym.

1.	Dziady to nazwa obrzędu ludowego poświęconego zmarłym przodkom.	F
2.	Celem obrzędu dziadów było przywrócenie zmarłych do życia.	☒ F
3.	Obrzędowi dziadów przewodniczył Guślarz.	F

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

W DZIADACH CZ. II wraz z pojawieniem się Dziewczyny akcja dramatu przenosi się w inne miejsce.	P	☒ F
W DZIADACH CZ. II chór współtworzy atmosferę grozy i tajemniczości.	☒ P	F

Zadanie 3. (0–1)

Które wypowiedzenie zawiera informację o przeszłości Dziewczyny? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *Nieznajomym ogniem palam.*
- B. *Wyglądam kogoś za każdym szelestem.*
- C. *Ani wzbić się pod niebiosa, ani ziemi dotknąć nie mogę.*
- D. *Lecz i z Józia, i z Antosia śmieje się pierzchliwie Zosia.*

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z wypowiedzi Dziewczyny wynika, że po śmierci dręczy ją

- A. samotność.
- B. nadmiar obowiązków.
- C. lęk przed zemstą młodzieńców.
- D. brak jakichkolwiek przyjemności.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z historii Zosi wynika, że

- A. zdrada zawsze zostanie ukarana.
- B. uczuciami innych nie wolno gardzić.
- C. szczęście polega na wybaczeniu win.
- D. miłość nie gwarantuje szczęścia.

Zadanie 6. (0–1)

Oceń, czy poniższe informacje dotyczące funkcji środków stylistycznych we fragmencie DZIADÓW CZ. II są prawdziwe. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Środek stylistyczny i przykład	Funkcja w utworze		
zdrobnienia: np. <i>muszką, motylkiem, barankiem</i>	oddają sposób postrzegania świata przez Zosię	☒ P	F
porównanie: <i>wiatr mną jak piórkiem pomiata</i>	obrazuje sytuację, w jakiej znajduje się bohaterka	☒ P	F

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Cytat *Myśl moja, nazbyt skrzydlata, / Nigdy na ziemskiej nie spoczęła błoni* wskazuje, że Zosia

- A. igrała z ogniem.
- B. bujała w obłokach.
- C. szukała wiatru w polu.
- D. była w siódmym niebie.

Zadanie 8. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z DZIADÓW CZ. II dowiadujemy się, że Dziewczyna odkupi swoje winy, gdy

- A. poprosi o dwa ziarnka gorzycy.
- B. odwzajemni uczucia ziemskich zalotników.
- C. miną dwa lata jej tułaczki między niebem a ziemią.
- D. odbędzie się uczta przygotowana przez młodzieńców.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Przeczytaj wiersz i wykonaj zadania 9.-15.

Robert Frost

DROGA NIE WYBRANA

(tłum. Stanisław Barańczak)

Dwie drogi w żółtym lesie szły w dwie różne strony:
Żalując, że się nie da jechać dwiema naraz
I być jednym podróżnym, stałem zapatrzony
W głąb pierwszej z dróg, aż po jej zakręt oddalony,
Gdzie widok niknął w gęstych krzakach i konarach;

Potem ruszyłem drugą z nich, nie mniej ciekawą,
Może wartą wyboru z tej jednej przyczyny,
Że, rzadziej używana, zarastała trawą;
A jednak mogłem skrócić tak w lewo, jak w prawo:
Tu i tam takie same były koleiny,

Pełne liści, na których w tej porannej porze
Nie znaczyły się jeszcze śladów czarne smugi.
Och, wiedziałem: choć pierwszą na później odłożę,
Drogi nas w inne drogi prowadzą – i może
Nie zjawię się w tym samym miejscu po raz drugi.

Po wielu latach, z twarzą przez zmarszczki zoraną,
Opowiem to, z westchnieniem i mglistym morałem:
Zdarzyło mi się niegdyś ujrzeć w lesie rano
Dwie drogi; pojechałem tą mniej uczęszczaną –
Reszta wzięła się z tego, że to ją wybrałem.

Zadanie 9. (0–1)

Który z poniższych rzeczowników nie charakteryzuje postaci mówiącej? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. ciekawość
- B. posępność
- C. refleksyjność
- D. dalekowzroczność

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 10. (0–1)

Wskaż stwierdzenie prawdziwe. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Droga, którą wybrała postać mówiąca, była bardziej uczęszczana.
- B. Postać mówiąca nie wybrała pierwszej z dróg, gdyż знаła jej koniec.
- C. Postać mówiąca wybrała drogę mniej ciekawą, ale bardziej bezpieczną.
- D. Droga wybrana przez postać mówiącą niewiele się różniła od drogi, która nie została wybrana.

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1–3.

Postać mówiąca dokonuje wyboru drogi

A.	pochopnie,	o czym świadczy cytat	☒ 1.	<i>stałem zapatrzony / W głąb pierwszej z dróg.</i>
			2.	<i>Opowiem to, z westchnieniem i mglistym morałem.</i>
☒ B.	rozważnie,		3.	<i>Zdarzyło mi się niegdyś ujrzeć w lesie rano / Dwie drogi.</i>

Zadanie 12. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Nadzieje postaci mówiącej związane z wyborem drogi uwydatnia wiosenna przyroda.	P	☒ F
Postać mówiąca jest świadoma, że wybór jednej drogi wpływa na wybór kolejnych dróg.	☒ P	F

Zadanie 13. (0–1)

Które powiedzenie najtrafniej oddaje główną myśl wiersza? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Co zaszkodziło, to nauczyło.
- B. Każdy jest kowalem swojego losu.
- C. Patrz w gwiazdy, ale uważaj na drogę.
- D. Byś zupełnie był mądry, wiek ci nie wystarczy.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 10. (0–1)

Wskaż stwierdzenie prawdziwe. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Droga, którą wybrała postać mówiąca, była bardziej uczęszczana.
- B. Postać mówiąca nie wybrała pierwszej z dróg, gdyż знаła jej koniec.
- C. Postać mówiąca wybrała drogę mniej ciekawą, ale bardziej bezpieczną.
- D. Droga wybrana przez postać mówiącą niewiele się różniła od drogi, która nie została wybrana.

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1–3.

Postać mówiąca dokonuje wyboru drogi

A.	pochopnie,	o czym świadczy cytat	☒ 1.	<i>stałem zapatrzony / W głąb pierwszej z dróg.</i>
☒ B.	rozważnie,		2.	<i>Opowiem to, z westchnieniem i mglistym morałem.</i>
			3.	<i>Zdarzyło mi się niegdyś ujrzeć w lesie rano / Dwie drogi.</i>

Zadanie 12. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Nadzieje postaci mówiącej związane z wyborem drogi uwydatnia wiosenna przyroda.	P	☒ F
Postać mówiąca jest świadoma, że wybór jednej drogi wpływa na wybór kolejnych dróg.	☒ P	F

Zadanie 13. (0–1)

Które powiedzenie najtrafniej oddaje główną myśl wiersza? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Co zaszkodziło, to nauczyło.
- B. Każdy jest kowalem swojego losu.
- C. Patrz w gwiazdy, ale uważaj na drogę.
- D. Byś zupełnie był mądry, wiek ci nie wystarczy.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 14. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wiersz DROGA NIE WYBRANA
ma charakter _____

☒ A.	rozbudowanej metafory.
☐ B.	uroczystego zwrotu do adresata.
☐	pouczającej puenty.

Zadanie 15. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

W zwrotkach drugiej i trzeciej występuje taki sam układ rymów.	☒ P	☐ F
Wyrażenie <i>dwie drogi</i> w zwrotkach pierwszej i czwartej pełni funkcję refrenu.	☐ P	☒ F

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!**Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 16.–19.**

Leszek Kołakowski

O SŁAWIE (fragment)

Sława, jak wiadomo, jest jednym z najbardziej pożądaných dóbr. Na pozór jest to tak oczywiste, że nie warto dociekać przyczyn, dla których sława taką sławą się cieszy. A jednak pragnienie sławy, chociaż obsesyjnie w naszej cywilizacji obecne, nie jest powszechne. Bardzo wielu ludzi naprawdę wcale o sławę nie zabiega – dlatego, że po prostu boją się być wystawieni na widok publiczny, że są niepewni siebie albo że mają niewysokie o sobie samych mniemanie.

Sława często przynosi bogactwo: w przypadku znanych aktorów, reżyserów filmowych, śpiewaków rockowych, sportowców itd. Ludzie na ogół jednak ubiegają się o sławę dla niej samej, nie tylko dla innych zysków, które przynosi – jak o tym poucza nieśmiertelny przykład Herostratesa¹, który, jak wieść niesie, spalił świątynię Diany wyłącznie po to, żeby rozgłos uzyskać, co mu się też nadzwyczajnie udało, bo po tylu wiekach wszyscy jego imię pamiętają. Z drugiej strony są ludzie bardzo bogaci, którzy unikają rozgłosu i trzymają się w cieniu. Możemy więc uznać, że sława uchodzi za dobro samo w sobie, nie tylko za środek do zdobycia innych dóbr.

Sława z natury swojej przypada nielicznym; rzadkość należy do jej definicji. Dlatego też nieuchronne jest, że z tych, co o sławie marzą, tylko znikoma część osiągnie, a ogromna większość będzie rozczarowana.

Jest oczywiste, że sława ma niezliczoną ilość stopni i niepodobna dokładnie określić, kto jest sławny naprawdę. Jeśli pominąć tych, co są sławni z urzędu, jak prezydenci i premierzy znaczących państw, papieże i królowie, wolno chyba powiedzieć, że sława na świecie jest na ogół proporcjonalna do czasu i częstotliwości, w jakiej ludzie pokazują się w telewizji

i na ekranach filmowych. Wszyscy w Ameryce znają nazwiska i oblicza ludzi, którzy codziennie prowadzą dzienniki lub popularne programy telewizyjne. Ilu z nas jednak, tych mianowicie, co nie są fizykami ani chemikami, potrafi wymienić nazwiska laureatów Nagrody Nobla w fizyce i chemii za ostatnie 40 lat? A jednak, choć nie znamy nazwisk i przeważnie nie wiemy, czym właściwie ci ludzie się zasłużyli, jesteśmy z góry przekonani, że są to osoby wybitne i ogromnie zasłużone. Nie są jednak sławne, skoro tak niewielu z nas potrafi je zidentyfikować.

Z takich właśnie spostrzeżeń rodzić się może niemądre przypuszczenie, że sława jest rozdzielana niesprawiedliwie. Mógłby kto rzec: niepokonany bokser może być półanalfabeta i sławny jest na cały świat, a wielki uczony, prawdziwy dobroczyńca ludzkości, na przykład w naukach medycznych, znany jest tylko nielicznym. Nie wiadomo jednak, co w tym złego i dlaczego sława miałaby być zasłużoną nagrodą tylko za znakomite osiągnięcia intelektualne, a nie – za wyniki atletyczne albo za sprawne prowadzenie programów telewizyjnych.

Pragnienie sławy nie jest godne potępienia albo niegodziwe. Na ogół jednak lepsi są ludzie, co o sławie nie myślą, ale zadowoleni są z tego, że są lubiani i szanowani choćby w niewielkim gronie przyjaciół i bliskich.

¹ Herostrates – szewc z Efezu, który pragnął zyskać nieśmiertelną sławę i dlatego podpalił w 356 r. p.n.e. świątynię Artemidy (Diany), uznawaną za jeden z siedmiu cudów starożytnego świata.

[487 słów]

Zadanie 16. (0–1)

Oceń, czy poniższe informacje odnoszące się do tekstu są prawdziwe. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Według Leszka Kołakowskiego sława nie przez wszystkich jest traktowana jako dobro najważniejsze.	☒ P	☐ F
Według Leszka Kołakowskiego zabieganie o sławę często kończy się niepowodzeniem.	☒ P	☐ F

Zadanie 17. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Pragnienie sławy dla niej samej, a nie dla zysku, potwierdził w tekście przykład _____

A.	laureatów Nagrody Nobla.
☒ B.	szewca Herostratesa.
C.	ludzi znanych z mediów.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 18. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

W wypowiedzeniu *Pragnienie sławy nie jest godne potępienia* występuje orzeczenie A/B, które odnosi się do podmiotu wyrażonego rzeczownikiem C/D.

- A. imienne
 B. czasownikowe
 C. pragnienie
 D. sławy

Zadanie 19. (0–1)

W którym z poniższych wypowiedzeń występuje zdanie podrzędne przydawkowe? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *Sława, jak wiadomo, jest jednym z najbardziej pożądanых dóbr.*
B. *Możemy więc uznać, że sława uchodzi za dobro samo w sobie, nie tylko za środek do zdobycia innych dóbr.*
C. *Nie są jednak sławne, skoro tak niewielu z nas potrafi je zidentyfikować.*
 D. *Wszyscy w Ameryce znają nazwiska i oblicza ludzi, którzy codziennie prowadzą dzienniki.*

Przeczytaj definicje i wykonaj zadanie 20.

sława 1. «wielki rozgłos zdobyty talentem, wielkimi czynami, zasługami itp.»: Wiekopomna sława. Pianista, lekarz światowej sławy. Zdobyć, zyskać sławę. Okryć się sławą. ◊ *fraz.* Cieszyć się sławą ministra, artysty itp. «być sławnym ministrem, artystą itp.» ◊ *książk.* Mieć, zyskać (sobie) sławę kogoś, czegoś, jako ktoś «być znanym z czegoś, jako ktoś, coś, dać się poznać w jakiejś dziedzinie, z jakiegoś powodu».

2. podn. «opinia, o kimś, o czymś, zwłaszcza dobra»: Bronić czyjejś sławy. Szarpać czyjąś sławę.

3. pot. «sławny człowiek, sławna postać; znakomitość»: W filmie wystąpiły same sławy. To sława w dziedzinie medycyny.

Zadanie 20. (0–1)

Wskaż zdanie, w którym rzeczownik *sława* występuje w znaczeniu podanym w drugiej definicji. Wybierz P przy zdaniu prawdziwym.

1.	Festiwal zgromadził największe sławy współczesnej muzyki filmowej.	P
2.	Ten ośrodek sportowy cieszy się dobrą sławą wśród miłośników narciarstwa.	P
☒ 3.	Jego talent i pracowitość sprawiły, że zyskał sławę w ciągu kilku lat.	☒ P

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadanie 21.

Mirosław Pęczak

BOHATEROWIE Z GORSZEJ STRONY (fragment)

Nie ulega wątpliwości, że celebryci, czyli osoby *znane z tego, że są znane*, stanowią koło zamachowe show-biznesu, który nie może istnieć bez systemu gwiazd. Dawniej ów system był nie tylko mniej niż dziś rozbudowany, ale też kryteria mianowania na gwiazdę wydawały się stosunkowo proste. Chodziło o to, że podziwiane były osoby wyjątkowe.

Już jednak na początku lat 60. ubiegłego stulecia Daniel Boorstin odkrył, iż jedynym powodem zaliczenia kogoś do grona celebrytów jest po prostu sława, czyli powszechna rozpoznawalność: *Celebryta to postać wytworzona przez nas wszystkich, przez tych, którzy chętnie czytają o niej, oglądają ją na ekranie telewizora, kupują jej nagrania i plotkują o niej w gronie przyjaciół.* Nie byłoby zatem celebrytów, gdyby nie medialne opowieści trafiające w czułe punkty publiczności.

Zadanie 21. (0–2)

Czy każdego celebrytę można nazwać człowiekiem sławnym? Uzasadnij swoją odpowiedź. W argumentacji odwołaj się do tekstów Leszka Kołakowskiego i Mirosława Pęczaka. Nie cytuj sformułowań z arkusza.

Rozwiązanie zadania 21. zapisz w wyznaczonym miejscu na karcie rozwiązań zadań.

Zadanie 22. (0–10)

Napisz opowiadanie o podróży, podczas której wydarzyło się coś, co sprawiło, że ktoś stał się sławny.

Pamiętaj, że Twoja praca nie może być krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca.

Rozwiązanie zadania 22. zapisz w wyznaczonym miejscu na karcie rozwiązań zadań.